

Yiddish in the Netherlands

ã ãá ù éãé

If you can't read the Yiddish text below, download the pdf-version

יידיש נשמעה בהולנד כבר במאה השבע עשרה. השימוש בשפה הלך והתמעט עם התערותם של היהודים בהולנד ובעקבות החובה ללמד הולנדית בבתי הספר. גל ההגירה ממזרח אירופה בתחילת המאה העשרים הביא עמו תחיה של היידיש ותרבות היידיש באמסטרדם: מקהלות, קבוצות תיאטרון והתארגנויות פוליטיות שונות. לכל אלה בא סוף עגום עם השואה. יותר מ-90% מיהודי הולנד נספו בשואה. רבים מבין הניצולים בחרו להמשיך את חייהם במקומות אחרים.

עקבותיה של היידיש ניכרים היטב בשפה ההולנדית, המכילה יותר מ-3000 מילים שמקורן יהודי והתגלגלו לשפה דרך היידיש. חלקן הגדול של מילים אלה הן מילים עבריות, אבל אל ההולנדית הגיעו בתוכם של דוברי היידיש. מילים כמו **מקום** (כנוי לאמסטרדם, בהגוי אשכנזי), **מדינה** (שוב בהגוי אשכנזי, ומשמעותו: מחוץ לעיר, ובמקור: מחוץ לאמסטרדם). המלה האהובה עלי ביותר היא **afgepeigerd** ביידיש **אויסגפגרט**, מת מעייפות, מהמלה העברית **עָפְּיָה**. הספר שארית, **Sjeëriet, Resten van een taal van Hartog Beem** מציג רשימה של מילים אלה, ומציין את דרכן אל השפה ההולנדית ואת משמעותן.

ראו גם **אתר** עם רשימת מילים שמקורן ביידיש עם "תרגום" להולנדית.

העניין ביידיש הולך וגובר בשנים האחרונות. ראו למשל את המספר הכולך וגדל של להקות כלי-זמר (ביידיש) ושל מקהלות השרות ביידיש (באמסטרדם לבדה לפחות שלוש). התכנית ביידיש בפסטיבל היהודי השנתי הן מהפופולריות שנה אחר שנה.

אגודת יידיש

האגודה שמה לה למטרה להגביר את העניין בשפה ובתרבות היידיש.

לאגודה ספרייה עם ספרים וכתבי עת ביידיש ובתרגום לעברית, אנגלית, צרפתית וכמובן הולנדית. כתב העת של האגודה - **גרינע מדינה** - מופיע ארבע פעמים בשנה. הרבעון עוסק בעיקר בספרות ומשלב יידיש, יידיש בתעתיק הולנדי והולנדית.

אגודת היידיש מארגנת אירועים תרבותיים וסימפוזיונים. לדוגמא, בנובמבר 2003 התקיים סימפוזיון על המשורר אברהם סוצקעווער בהשתתפות הת'ר וולנסיה מאדינבורג.

מידע על אגודת היידיש ניתן לקבל בכתובת הבאה:

Stichting Jiddisj
Weesperzijde 300
1097 EB Amsterdam
+31 20 6681634 info@stichtingjiddisj.nl

הספרייה

עם הספרייה אפשר להתקשר בטלפון הבא: +31 6 18569623

או דרך **האינטרנט**

קורסים בידיש

קורסים ניתנים באמסטרדם, באוניברסיטה של אמסטרדם ובאוניברסיטה העממית.
בלידן במרכז הלמוד היהודי.

קבוצות קריאה בידיש

מתכנסות באמסטרדם ובגרונינגן.
בבית האבות היהודי "בית שלום" באמסטרדם מתכנסת **קבוצת שיחה** בידיש.

Updated 05/29/05